

ez . . . az ellentétek is az élet igazságát fejezik ki leplezetlen nyíltsággal . . .“ E meglepő új megvilágítást aztán Boda rávetíti Balassi katonadalaira, — belemerítve őket abba a fénybe, mely a katona-költő ritka emberi zsenialitásából, mint személyiségből, kiárad.

(Szeged.)

Várkonyi Hildebrand.

SIK SÁNDOR ADY GYŐZELMÉRŐL.

Sik Sándor előadást tartott a Deihe szegedi helyiségében, *Ady és az ifjúság* címmel. Az előadás elején Adyról és a saját fiatalságáról beszélt, arról a küzdelemről, amelyet folytatott előbb az ismeretlen, majd a megismert Ady ellen. Ez a küzdelem — vallotta — Ady teljes és döntő győzelmével végződött. Mert Ady az akkori fiatalságnak még probléma volt, aki ellen harcolt, küzdött, a mai fiatalságnak már nem probléma. Attól félek — folytatta —, hogy a mai fiatalok közül igen sok van olyan, akinek Ady nem jelent mást, mint irodalomtörténeti fejezetet a múltból, egy jeles költőt, holott Ady még a jelené.

Ady a dekadens ember típusát képviselte, ám nem ennek a szónak az elferdített értelmében. Az a típus, amelyet ő képvisel, ma alig érthető, betegnek, nyomorultnak, nemzet-gyöngítőnek érezték ezt a típust és gyűlöltek. De ha Adyban csak ez volna, akkor már rég meghalt volna, azonban van benne más alapelem is, például a magyar őserő. Dekadencia és magyar őserő? Ez a kettő csak benne férhetett meg egyszerre. Benne van mindaz, amit keménynek, a legősibb értelemben vett erősnek mondunk, mindaz, ami legnagyobb költőinkben szintén megvan. Nála: a beteg lélek egészséges művészettel erősen mondja mondanivalóit. Erős és — vagy inkább tehát: — forradalmár. Hogy miért, azt ő mondja meg: az igazi forradalmár mindig és mindenkivel szemben forradalmár. Belső okokból az, mert ami van, benne és kívüle, az nem jó, az fáj. Ady odacsatlakozott, ahol forradalmat látott. Elég nagystilű volt ahhoz, hogy tragikus lehessen. Elszánt, engesztelhetetlen harc élt benne saját maga iránt. Szerelmi lírája páratlanul tragikus. Hazafisága romboló, de magyar, egyszerre imádja és gyűlöli azt, ami magyar. De neki nem bocsájtották meg ugyanazt a vétket, amelyet Kölcsey is, Széchenyi is elkövetett. A gyilkot a maga szívébe is beledöfi, amikor bánt, ime a nagy tragédia . . . Azonosítja magát a nemzet tragédiájával, csakhogy a nemzet tragédiáját saját magán keresztül látja.

Vátesz-e Ady? Igen is, meg nem is. Vátesz, próféta negatív értelemben, mert azt mutatja meg, hogy mindaz jó, ami nem ő benne volt, illetve az rossz, ami benne volt. De van Adynál sok pozitívum is: a kultura utáni szomjúság, a nemzeti érzésnek a kritikai fajtája és a kis magyarok, a történelmi igazságtalanságot szenvedő parasztság iránti rokonszenv, amely ma is aktuális. Ezeket ki kell szívni belőle.

A költő, a művész Adyról szólva azt állította Sik Sándor, hogy sorrendben Vörösmarty és Petőfi után ő a legnagyobb lírikusunk. Végezetül felolvasta *Szeretném, ha szeretnének* című versét és ezzel fejezte be előadását:

— És szeretjük is őt . . .